

**Syntaxis Joa[n]nis Despauterij Niniuit[a]e Berga[rum] diui
Guinnoci ludimagistri**

Spauter, Johannes de

Argentorati, Anno, M. D. XV.

Regiminis ablatiui. Regvla. II. Christicolę dicunt diuino munere præsul.
Fecit amore mei, uel causa rite feretur Esse putant finem tu dicas
efficientem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70853)

Ioannis Despauterij Niniuite.

Teren. Lachrymo præ gaudio, fatigor itinere uel ex itinere, gaudeo
tui causa. Idē i Ecy. Gaudeo ita dñj me amēt gnati causa. Gaudeo de
uirtute. Cice. lib. viij. epi. ad Mariū. de bursa te gaudere certe scio. Idē
li. ij. de finibus. Vt is q̄ propter me aliquid gaudeat. Itē gaudeo hāc
rem, gaudeo gaudiū & gaudio. gloriōr meis, de meis, & in meis res
bus. uide Mancī. Theſ. Ioānes flagrat cupidine auri. Oui. Flagratq̄
cupidine currus. Virgi. i. ænei. Thymo flagrantia mella, domus fla
grat igni, homo ardet ira, mulier estuat amore, calore, puer calet fe
bri, puella friget imbrī, animalia algēt frigore, fons manat aqua po
tius q̄ manat aquā, sed aqua manat, aut fluit ex fonte. hec & plura
Nebriſ. De adiectiuis, pallidus morte. albus frigore &c. Causæ sunt
quattuor efficiens q̄ rem facit, ut faber. Materia pprie ex qua res sit,
ut ligna & lapides. Forma q̄ dat esse rei, ut in domo figura. Finis cui
ius gratia sunt cetera, ut habitatio. Efficientiū aliud ex ipsa natura fa
cit, ut timor pallorē, & de tali efficiēte pprie loquimur in hac regu
la, licet nō omnia exēpla uiderent nōnullis huc p̄tinere, aliud ex arte
facit, ut faber domū &c. aliud itē facit, licet nō per artē tamē extrin
sece, atq̄ non per seipm, sed per instrumētū & nomē eius sine p̄posi
tione regi nō pōt, quia gaudeo Petro, p̄pter petrū nollē dicere. Ma
teria item quedā est in qua est pprietas, ut diabolus est materia sup
bie, & uocat a logicis subiectū proprietatis. Et materia circa quā res
uerſat, ut genus est materia nobilitatis &c.

Regiminis ablatiui, REGVLA. II.

Christicolę dicunt diuino munere præful,
Fecit amore mei, uel causa rite feretur
Esse putant finem tu dicas efficientem.

Nomen principis uel etiā alterius potest causam efficiētē regere in
ablatiuo. ut leo diuina, puidētia papa. Sigismūduſ diuino auxilio rex
loquuntur sic christiani sciētes oēm potestātē esse a deo, & pōt causa
efficiēs talis regi a uerbo substantiuo, ut gratia dei sum quod sum. Itē
auxilio tuo euasi. Consumor cura, dolore uictus sum, æstu solutus
sum, sustentor arte & sustineo me arte &c. Itē. ieiunamus amore dei,
iui causa tua, ueni gratia tui uidēdi. Quidā putauerūt hic significari
finē, sed fallūtur ait Badius, q̄ efficiēs significat nō finis, nō enim ut
deū amē, sed quia deū amo, ieiuno. Finis ergo regit in actō cū p̄posi
tione pp̄ter, ut ambulo p̄pter sanitatē mihi acquirēdā, p̄ priū ipsum
uocabulū efficiētis principalis, ut sunt hęc noīa animal, deus, ange
lus, homo, petrus &c. nō ponimus in ablatō, q̄ licet dicā gratia dei,

ſapientia petri &c. ſum talis, non tñ deo, aut petro ſum qđ ſum &c.
pro per petrũ per deũ &c. Materia in qua regit̃ per ſynecdochen, ut
fortis pectore & armis, præſtans animo, ſeuerus iudicio, in his duobus
melius dicitur eſſe materia circa quã, ut fortis armis, hæc mate-
ria patet in regimine genitiui.

Eiuſdem caſus, REGVLA. III.

Materies ex qua raro ſine præpoſitura

Ponitur, ut fuluo nummos cudit faber auro.

Materia ex qua aliquid fit, in ablatiuo exprimit̃ ſẽpius cũ præpoſitio-
ne de, e, uel ex, ut faber facit ex auro calicẽ, hõ factus eſt de limo ter-
rę, poetę præpoſitionẽ frequẽter omittunt. Virg. ſectaq; intexũt abiete
coſtas. Idem. Viminibus molliq; paras detexere iunco.

REGVLA. IIII.

Materies circa quam proprietates habet eſſe

In ſexto regitur, velut eſt, vir ſanguine clarus

Lacteq; diſtentus, quibus addes plurima quę ſunt

Turgidus, inflatus, tumidus, duplex, grauis, amplus,

Fœcundus, fœtus, formoſus, pulcher, onuſtus,

Dignus, honoratus, præſtans, generoſus, honeſtus,

Nudus & immunis, puruſq; & mundus & orbus

Tutus & ornatus, fœlix & præditus, auctus,

Adiectiua dabis ſic plura, quibus uolo iungi

Imbuo, fraudo, beo, dono, afficio, colo, ſterno,

Augeo, conficior, cum libero, cętera dictu

Longa nimis proſa melius q̃ carmine prodam.

Materia circa quã proprietates uerſat̃ in ablatiuo regit̃ ab adiectiuis, ut
clarus genere, ſanguine, opibus, doctrina, artibus, diſtẽtas lacte capel-
las. Turgidus &c. hi quinque uerſus Badiani ſunt Turgidus uẽto, In-
flatus ſpiritus. Tumidus aere, duplex auro, gẽmiſq; grauis ære, am-
pluſ honoribus fœcundus prole, fœtus armis, Formoſus paribus no-
dis atq; ere, pulcher frenis, quã locutionẽ Seruius honeſtã dicit. Spo-
lijs oriẽtis honuſtus, dignus & indignus patuerũt, honoratus digni-
tatibus, præſtãt uirtute, generoſus parẽtibus, honeſtũ uita, Immunis
crimine, de hoc añ diximus, Purus macula. Hora. Scelerisq; purus
cum gr̃o dixit, mundus uita, orbis liberis, nudus uestibus, ſic cętera
adiectiua carentię, captus oculis. i. cęcus, auribus captus. i. ſurdus, ca-